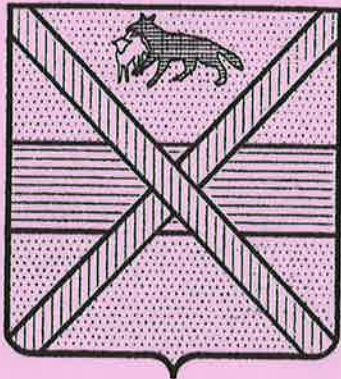

Berla

Heemkundige kring

Meise Oppem Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteentweg, 73

1860 Meise

Berla

VZW

Heemkundige Kring voor Meise - Oppem - Wolvertem en omgeving

Brusselsesteenweg 73 1860 Meise

Raad van Beheer

**Stella Van Hemeldonck-Van Antwerpen, ere-voorzitster
Raoul Moyson, voorzitter,
Roger Moerenhout, secretaris,
Florent Coene, penningmeester
en
Peter Carrière, Raymond Moreau, Michel Van den Broeck, Wim Van Camperhout,
beheerders**

Tijdschrift

**verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement en lidgeld : 300 Bef
los nummer : 100 Bef
door betaling op bankrekening 001-1189490-55
redactie-coördinatie : Raymond Moreau
de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage**

Bibliotheek en archief

**De Snipper-lokaal 3, Brusselsesteenweg 73 1860 Meise
toegankelijk iedere woensdag van 14u tot 17u
behalve op feestdagen en tijdens de schoolvakanties**

Berla verzamelt

**alle documenten over de gemeente Meise en omgeving zoals
oude weekbladen, persknipsels, foto's, zichtkaarten, affiches, landkaarten, ...
alle documenten over inwoners van Meise zoals
doodsprentjes, familiearchief, kavelbrieven, foto's, notariële akten, ...
alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger,
boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders.**

werp niets weg, contacteer eerst Berla

telefonische info:

S. Van Hemeldonck 02-269 29 26, R. Moyson 02-269 28 88 of R. Moerenhout 023-270 24 50

INHOUD

Ten geleide		2
Van herbergier-hovenier tot drukker	E. Van Hemeldonck	5
Een grensgeval ...	Michel Van den Broeck	7
Oude Meisese geslachten	Leo Lindemans	13
Toneelleven te Meise : 't En zal	Piët De Cuyper	17

BERLA

driemaandelijks tijdschrift
nummer 54 - december 1998

TEN GELEIDE

Mag het iets lichter zijn in deze donkere kerstdagen ? Uw tijdschrift BERLA wil in elk geval ditmaal een meer ontspannende inhoud bieden dan anders : oordeel zelf en vergeet vooral Uw lidgeld voor 1999 niet te betalen, het laatste vóór het "magische" jaar 2000.

Mevrouw Van Hemeldonck kalligrafeerde de beste nieuwjaarswensen van Uw kring als inzet van het Gezellejaar 1999. Zij sluit ook het Ganzjaar 1998 af met een geïllustreerd artikel over de schilder en de familie Van Praet, bijzonder opgedragen aan de nagedachtenis van wijlen Jacqueline Van Praet, kleindochter van Jaak en die als vroedvrouw menig Meisenaar op de wereld hielp brengen. De auteur dankt eveneens de onbekende weldoener die ieder jaar met Allerheiligen het graf van Edwin Ganz in de bloemen zet.

Michel Van den Broeck zorgde niet alleen voor een smaakvolle tentoonstelling over 100 jaar parochie Westrode en een substantiële bijdrage aan de Kongo-tentoonstelling van BERLA op de voorbije cultuurbeurs. Hij speurde ook aan de hand van verschillende versies van een volkslied de slachtoffers en daders na van een roemrucht "kattendiner" rond 1930 aan "den Berg". Een grensgeval ... ?

Leo Lindemans klom in de stamboom Van Mispelterre en Piet De Cuyper leverde een dubbele portie toneelleven in Meise af, zoals steeds rijkelijk geïllustreerd. In deze bijdrage wordt het ontstaan van de toneelkring " 't En zal" belicht en nog veel meer : van folklore tot familiekunde, met de nodige dosis humor.

Voor 1999 voorziet Uw bestuur een mogelijke deelname aan de Open Monumentendag met als thema het Brabants trekpaard, de herdenking van de slag van Imde 85 jaar geleden en een heemwandeling rond Nieuwenrode. Uiteraard blijft de permanentie in ons lokaal verzorgd, de regelmatige uitgave van Uw tijdschrift en deelneming aan plaatselijke manifestaties als de cultuurbeurs. Momenteel wordt ook gewerkt aan de inventarisatie van filmmateriaal over de gemeente.

Het bestuur dankt Willem Van Heymbeeck uit Mollem voor de schenking aan het BERLA-archief van het zoveelste register over geboorten, huwelijken en overlijdens in de stam Van Humbeeck te Brussegem (incl. Hamme, Oppem en Ossel), van 1600 tot en met 1935. Een uitzonderlijke aanwinst voor liefhebbers van stambomen en familiegeschiedenis, uitgegeven door een trouw lid.

Lezers en leden wordt een zalig en gelukkig nieuwjaar toegewenst en vooral een beste negentigste verjaardag en nog vele jaren aan de kranige ere-voorzitster van

BERLA

Ik wensche U een jaer...

dat zacht als zijde is

Ik wensche u een jaer

dat blank en blijde is

Ik wensche u een jaer

dat ver van krank is

Een deugdelijk jaer

zoo breed als 't lang is

Ik wensche u als 't voorbij is

een zalig jaer

voor u en mij is.

Jaak van Praet, de "chef-jardinier"
van Hare Keizerlijke Majesteit
en zijn trouwe hondje "Pièke",
gekonterfeit door Edwin Ganz.

VAN HERBERGIER-HOVENIER TOT DRUKKER

De herbergen in het recente verleden van Meise waren zo talrijk dat ik vrees, in geval van opsomming, er een deel te vergeten. Ik denk bij voorbeeld aan enkele dicht bij elkaar gelegen op de Brusselsesteenweg : De Madelon, Het Spinet, De Peruchennest, en nog meer.

De herberg Van Praet was één van deze druk bezochte dorpscafés waar het bier goed en fris was en waar ook druk gekaart werd. De baas, Jaak Van Praet, zelf een verwoed kaartspeler, voerde er, gul en goedlachs, het hoge woord. De toon te voeren kwam natuurlijk hem toe, hij was immers "chef-jardinier" in het domein dat toebehoorde aan de Keizerin van Mexico : dergelijke vertrouwenspost moest men verdienen ! Jaak was een olijkerd. Schilder Edwin Ganz heeft dit zeer goed weergegeven in het portret dat hij van de hovenier maakte : de man in deftig burgerpak, de bolhoed leuk op het achterhoofd geschoven, kijkt U parmantig aan. In elke hand houdt hij een bloempot stevig tegen het hart gedrukt. Geen tuinman die eraan zou denken op deze manier zware potplanten te verslepen. De schilder wilde ons hier vertellen dat de man van zijn beroep hield en er fier op was.

Edwin Ganz kende zijn model maar al te goed. Hij kwam maar graag een (zuinige) pint drinken in de herberg "Van Praet" om er naar het dorpsnieuws en de geestigheiden te luisteren die er in het Meisese dialect werden verteld. Ganz, wiens moedertaal Duits was, leerde er menig "Vlomse" spreuk en gezegde die hij, nagenietend, op zijn kamertje met zijn fijn geschrift in een notaboekje optekende.

De Meisenaars waren een naarstig volkje, ieder bezat wel een lapje grond dat hij voor en na de normale dagtaak bewerkte. Renilde, de kleindochter van Jaak, weet nog dat ze "Bompa" wat graag naar de akker vergezeld, ze kon er stiekem van de jonge, zoete erwtes snoepen en kreeg de opdracht nauwlettend na te kijken of alle gewassen en bomen zich wel ontwikkelden zoals het hoorde.

Jaak, zelf een vroom man, leerde zijn zonen Louis, Armand en Maurice liturgische dienstbaarheid. Zij fungeerden om beurt als misdienaar in de kapel van het Kasteel van Bouchout. Maurice zal zich later in de parochiekerk eveneens nuttig maken als hulpkoster en zanger. Hij bleef ongehuwd en omringde zich van lieverlede met heiligenbeelden en al wat met liturgie te maken had : een gemiste roeping ?

Victorine, de oudste en enige dochter, zorgde voor vader Jaak tot de chef-tuinier op 82-jarige leeftijd overleed. Hij werd door het "Huis van Hare Keizerlijke Majesteit" voor zijn verdiensten verermerkt.

De "Van Praets" bleven honkvast allen de Brusselsesteenweg trouw. Victorine opende met haar man Armand Van der Linden een juwelierszaak, een stapje van het ouderlijk huis verwijderd. De akker die ooit de groenten leverde voor het gezin van de stamvader werd verkaveld. De zonen Louis en Maurice bouwden er elk een woning, ook aan de Brusselsesteenweg. Albert verbouwde het ouderlijk huis en

richtte er een drukkerij op. De dorpsgenoten konden er terecht voor allerlei klein drukwerk, naam-, wens- en geboortekaartjes, publiciteitsfolders en affiches en vooral rouwbrieven en gedenkkaartjes.

In de kraaknette winkel bij zijn vrouw Clementine kocht men school- en schrijfgereef, maar ook Delfts gleiswerk : bordjes, bekers en asbakjes versierd met bekende dorpsgezichten. Deze zijn nog in menige woonkamer te Meise te vinden.

Bij Victorine en bij "Bèire", de drukker, zocht de eenzame "Monsieur Edwin Ganz" een beetje huiselijkheid; met de drukker kwam het zelfs tot een zakenrelatie : samen zorgden zij voor de uitgave van een reeks postkaarten aan de bezienswaardigheden van Meise gewijd : "Editions A. Van Praet, Meysse". Edwin Ganz zorgde voor de geschiedkundige commentaar op de achterzijde. Het werd een winstgevende activiteit, waar ook Ganz, die steeds in geldnood zat, baat bij vond. De Tweede Wereldoorlog maakte echter ook hieraan een einde.

Edwin Ganz stierf op 20 augustus 1948, op 77-jarige leeftijd. "Editions A. Van Praet, Meysse" werd "Uitgeverij A. Van Praet, Meise". De gewoonte prentbriefkaarten uit eigen land naar familie en vrienden te zenden, ging stilaan verloren : nieuwe communicatiemiddelen gaven voortaan groet of boodschap vlugger door. Drukker Albert Van Praet overleed in 1984 op 76-jarige leeftijd.

E. Van Hemeldonck

DUURBAAR XANDENKEN
van
Jaak Van Praet
weduwnaar van
Rosalie Van Buggenhout
Vereerd met de Gouden Medaille van het Orde van Leopold II en met Grootte Médaille 1ste Klasse van het Huis H. M. Keizerin Charlotte
geboren te Brussegem, op 16 Mei 1860 en zachtjes in den Heer ontslapen te Meise op 10 Mei 1942. voorzien van de laatste Heilige Sacramenten.

Een zachte dood gaat steeds een goed leven vooraf.

†

Bid voor de ziel van zaliger
Jaak Van Praet
weduwnaar van
Rosalie Van Buggenhout
Vereerd met de Gouden Medaille van het Orde van Leopold II en met Grootte Medaille 1ste Klasse van het Huis H. M. Keizerin Charlotte
geboren te Brussegem, op 16 Mei 1860 en zachtjes in den Heer ontslapen te Meise op 10 Mei 1942. voorzien van de laatste Heilige Sacramenten.

Er zijn drie dingen, die den dood der rechtvaardigen kostbaar maken : de rust na den arbeid, de vreugde van het nieuwe en de veiligheid van het eeuwige leven.
H. Bernardus

De goede God schonk hem een schoone ziel; hij was een man vol geloof, eenvoudig en oprecht. De goedheid van zijn hart en de beminnelijkheid van zijn karakter verwierven hem vele vrienden. Zijn aandanken blijve in zegening bij God en bij de menschen.
EccI. XIV

Bij den dood uwer geloovigen, o Heer, wordt het leven veranderd, niet weggenomen; de woonst van hun aardsch verblijf wordt vernietigd, een eeuwige woonst wordt hun voorbereid in den hemel.
Praef. der Mis

Duurbare kinderen, dank voor uwe genegenheid en goede zorgen. Dit nog zeg ik u : De vreeze des Heeren is de ware wijsheid, en hij alleen, die het kwaad vermijdt is verstandig. Wandelt steeds in Godes wegen, bewaart Zijne voorschriften opdat gij u wijselijk gedraget in al wat gij doen zult.

H. Hart van Maria, ik betrouw op U. 300 d. nft.
Heilig Hart van Jezus, ons toekome Uw rijk. 300 d. nft.

1717

EEN GRENSGEVAL

(of Floren zijne kater moest dood)

In elke gemeente werd wel eens als grap voor burens en vrienden, een dikke kater als konijn geserveerd. Na goed eten en drinken werd dan op triomfantelijke manier een schotel aangebracht met de kop en poten van de muizenvanger als bewijs dat het lekkere konijn een kater was. Die werden beetgenomen keken sip, de anderen begonnen te vloeken als volleerde ketters. Sommigen kregen nu pas een "kater" van de kater en liepen de herberg uit om zich te ontlasten van het katerdiner.

Nadien werd gespot met het voorval. Een dorpszanger maakte er een liedje van, dat op kermessen, jaarmarkten of in de plaatselijke herbergen werd gezongen, vooral als men een pint te veel op had. De herbergklanten zongen dan het refrein mee :

*mieng, mieng, mieng,
mieng, mieng, mieng.*

Als buurman had ik in 1985 een gesprek met Jef Meskens. Deze Westrodenaar was niet verlegen om moppen te tappen en liedjes te zingen in 't café of op teerfeesten. Hij bezorgde mij een lied van negen strofen over een kattendiner, geschreven door de volkszanger uit Londerzeel, de *Keuning van den Berg*. Onmiddellijk ben ik te rade gegaan bij verschillende oudere mensen, want ik wou iets meer weten over het voorval en wie de gefopten waren. Het kattendiner werd opgediend rond de jaren dertig.

In 1989 verscheen in tijdschrift nummer 3 van de Heemkring van Londerzeel, een tekst over dit gebeuren. Hij was ondertekend door W. Van Esbroeck.

Koning van aan den berg (gehucht) was ne straatzanger op de kermessen en de jaarmarkten van den omtrek. Hij maakte zijn teksten zelf. Op zekeren avond gaf Koning een konijnensouper voor zijn vrienden en aanhang. Zijn vrouw was natuurlijk de kokin. Ze zong zijn liedjes ook mee op de kermessen. De souper was afgelopen, nog nooit hadden ze zo smakelijk gegeten! Allee, Victorine, zei hij tegen zijn vrouw en Victorine kwam voor de pinnen met een teil vol kattepoten. Van dat ogenblik af zong hij zijn grootste succeslied:

"Sa vrienden, luistert naar mijn lied, miang!
Wat er op den berg weer is geschied, miang!
enz, enz... refrein : miang, miang, miang!"
"Zeg Koning, gij kunt nogal zingen!" "Zingen niet, maar dichten!" zei zijn vrouw.

Mijn belangstelling was gewekt. Bij vergelijking met de tekst van Jef Meskens, klopt dit verhaal niet ! Victorine was niet de vrouw van de *Keuning*. Wie was dan die Victorine ? Of zijn er ooit twee katers opgediend aan de Berg ? Hoe kon *Keuning* onmiddellijk na het diner een lied zingen over het voorval ? Was hij dan zo een sneldichter ?

Hier volgt dan de tekst opgetekend en gezongen door Jef Meskens :

I

*Kom vrienden luistert naar mijn lied
Wat op de Berg nu is geschied.
Het was me toch ne wreden toer :
't Is gebeurd bij Floren Van Moer.
Allen : Mieng, mieng, mieng (bis).*

II

*Floren zijne kater moest dood :
Hij vond dat beest zo wonder groot.
Ze sneden dat beest zo fijn kapot
En 't moest daarachter in de pot.*

III

*Heel de geburen die was tevrede
Over zo'n ne goeien dinee.
'k Was ook ne keer tot daar gegaan :
Dat rook daar toch zo aangenaam.*

IV

*En ieder die dat niet en wist
Die was daarin toch zo vergist.
Hij vond dat vlees zo wonderbaar
En Pol van Miekies vroeg kabernaan.*

V

*En 't schoonste van de zaak dat was :
Chalen den Dikken maakte veel ambras.
Daar stond de soep met de poten erin
En hij vond dat niet naar zinnen zin.*

VI

*René Van Moer, Van Gucht en wijf,
die sloegen de kater in heule lijf.
Ze vonden dat vlees zo wonder straf
En likten hun vingers en duimen af.*

VII

*Ne man met tranen in 't gezicht.
Ik noem hem : 't was Gust Verdickt.
Hij zei : dat vlees is niet veel weerd
En Floren Van Moer gaf hem de steert.*

VIII

En die dat lied en heeft gedicht
 Dien trok er nog het ruigst gezicht.
 't Was de Keuning van den Berg,
 Dat ventje is altijd zo erg.

IX

En om te sluiten nu mijn lied :
 Eet nooit van ne kater niet.
 Want zijt ge nuchter of zijt ge zat :
 Ze roepen altijd achter Uw gat.

Ik kreeg van collega Jan Van Buggenhout een stroof die een variante is van de tweede stroof van het lied van Jef :

Floren Van Moer zijne kater moest dood.
 Hij pakte da bieske bij zijnen poot.
 Hij snee da bieske fijn kapot
 En 't moest daarachter in de pot.

Lea Brusselmans uit Londerzeel-Berg bezorgde mij een geschreven versie van het lied. De tweede en zesde strofen zeggen iets over de kater en de herbergier Floren Van Moer.

4
 O vrienden lustert naar mijn lied (mianu)
 Dat dat er op den berg geschiedt "
 Het was me toek ne vreden toer
 Het is gebreurd in de ... Floren Van Moer
 (mianu)

4
 En Coontje zijne kater moest dood (m)
 Hij vondt dat beest zoo wonder groot "
 Hij sneede dat beest zoo fijn kapot
 Daar achter moest het in de pot (m)

VI

Floren van Moer, Van Gucht zijn wyf
 Die sloegen dan ^{kater} in keule lyf "
 Ze vonden dat vleesch zoo wonder straf
 Want lekte vingers en diumen af (m om)

Wie heeft nu de kater geleverd : Floren of Toontje ?

In de tekst van Jef Meskens was de kater van Floren. Hij heeft dan de geburen een goeie "dinee" gegeven. De zesde stroof vermeldt niet of Floren al dan niet aan tafel zat, wel zijn buurman René Van Moer. In de zevende stroof geeft Floren de steert weg aan Gust Verdickt.

In de geschreven tekst van Lea Brusselmans kwam de kater van Toontje. Floren heeft mee aan de dis gezeten en het diner had plaats in zijn herberg. Hij moet van het gebeuren iets geweten hebben, of werd hij ook beetgenomen ? Men weet immers nooit ! Het lied vermeldt niet of Toontje daar ook aanwezig was. Of heeft Floren ... de kater gekregen van Toontje ?

Wie waren de acteurs ?

De kater werd opgediend in de volksherberg van Florent Van Moer in de Patatestraat, thans Bergstraat. Er waren toen negen herbergen op de Berg. Het was het laatste huis van Wolvertem : de straat vormt de grens tussen Wolvertem (Westrode) en Londerzeel Berg (gehucht rond de Bergkapel).

Floren was slager en jachtopzichter (garde) van de Heer Van Wijnbergen, een grootgrondbezitter die in Brussel woonde. Florent trok met zijn been ten gevolge van reuma ("flissijn"). Als eters waren de geburen en vrienden uitgenodigd :

Toontje heette eigenlijk Antoon Wijns en had als bijnaam "Toneke Eit" (erwt). Hij kreeg die bijnaam omdat hij in zijn vrije uren erwten ophaalde voor een voedingsbedrijf. Hij woonde in een veldbaan, het laatste huis van Londerzeel en was tewerkgesteld in de Eternitfabrieken te Kapelle-op-den-Bos.

Pol van Miekens vroeg kabernaan. Zijn echte naam was Leopold De Donder en hij woonde in de Valkebeekstraat (Westrode). Hij was havenarbeider en zijn werk bestond uit het laden en lossen van schepen op het kanaal Brussel-Willebroek.

Chalen van den Dikke was jonggezel en hij maakte veel ambras omwille van de soep. Hij heette Karel Janssens en woonde aan de Kruisweg. Ooit had hij koers gereden en hij kreeg daardoor de spotnaam "Binda", naar een Italiaanse toprenner. Hij was een verwoed wipschutter en werkte in het spoorwegarsenaal te Mechelen. Zijn vader was een reizend slachter.

René Van Moer, Van Gucht en zijn wijf vonden het lekker. Zij likten hun vingers af. René Van Moer woonde in de Bergstraat en was geen familie van Florent.

Van Gucht en wijf woonden ook in de Bergstraat. Hij heette eigenlijk René Van Nuffel, was een "Vlaanderaar" en sprak dus "Vlaanders". Hij was gehuwd met Roza Van Gucht en het echtpaar had twee zonen.

Gust Verdickt was niet tevreden, Florent gaf hem de steert. Hij woonde in de Bergstraat bij zijn zuster. Hij was vrijgezel en landbouwer met veel onkruid op zijn veld. Wanneer zijn zuster trouwde verhuisde hij mee naar de Mechelsesteenweg. Hij had één stopwoord : "Verdomme, verdomme".

Wie was de "Keuning van den Berg" ?

Volgens het lied trok hij het ruigste gezicht : hij was er ook ingetrapt ! Hij woonde in een klein huisje aan de Mechelsestraat. Zijn moeder had een arm verloren ingevolge een val door het raam. Hij heette eigenlijk Jan Baptist Roelants, was geboren in 1905 en gehuwd met Bertha Maria Spruyt. Leonie, hun enig kind, bezorgde mij de foto van haar vader. Hij overleed in de ouderdom van 72 jaar.

Hij werkte als maaldersgast bij de gebroeders Franckx en had ook gewerkt als fabrieksarbeider bij Eternit. Hij was ook een tijdje metser geweest en soms hulpvast bij een steenkolenhandel in Brussel.

Zijn bijnaam "Keuning van den Berg" kreeg hij als verwoed wipschutter op lage en hoge wip. Hij heeft zich meermaals tot koning geschoten en was een graag geziene gast bij de schuttersgilden van de streek onder meer te Westrode op de lage wip en te Sint-Brixius-Rode op de hoge wip.

Tijdens en na de wipschieting een pint pakken, bakschieten en het liedje zingen van de kater, dat hoorde daarbij. Te Londerzeel (hoge wip) werd hij zelfs keizer en mocht hij de braak van de gilde dragen.

Hij is ook renner geweest. Nadien bleef hij actief bij wielerskoersen en was de "soigneur" van Piet en Fons Van Nimmen (de mannen van Petrol), van Bonduel en andere plaatselijke renners.

Hij was een volkszanger en -dichter bij uitstek. Veel volksliedjes heeft hij geschreven onder meer : "De uilen van d'Aa" (Londerzeel-Heide), een lied dat de spot dreef met de mannen van d'Aa, die dachten dat er een dief in de kerktoren verborgen zat. De gendarmen werden er bijgeroepen en zij vonden in de toren enkel uilen !

"Oep den L" was een liedje over de tram Londerzeel-Brussel, een beschrijving van het leven op de tram :

*Deiven en stoempen, ge moet dat es zien.
Surtoe op den tram van vijf uren en tien.
Refrein : En op den L daar es van tijd toch een spel.*

Hij stotterde lichtjes maar bij het zingen was dit verdwenen. Zijn lijflied was uiteraard "De Kater" en hij zong ook samen met de gebroeders Fertinel, de bekende volkszangers uit Londerzeel. De oudere mensen rond de Bergkapel en omgeving hebben dit lied meermaals horen zingen in het dialect van de streek.

Ook te Westrode zong men het ondermeer bij "Blokmakers", " 't Hondsgat", " 't Robbroeck" en de andere herbergen. Hoeveel mensen hebben dit lied ook niet gezongen in de huiskring. Hierdoor kennen velen nog een strofe of het begin van het lied en zeker het refrein :

*Mieng, Mieng, Mieng.
(of) Miang, Miang, Miang.*

23 oogst 1996

Michel Van den Broeck

OUDE MEISESE GESLACHTEN

van MISPELTERRE

I. Jan van MISPELTERRE, blijkbaar te Meise, + voor 1394¹ x Elsa van BOLENBEKE², van wie :

1° Willem volgt II

II. Willem van MISPELTERRE, te Meise in 1442, + voor 1473¹ x Margriete van der ELST³, te Meise in 1442 en 1473, van wie te Meise in 1473 :

1° Willem volgt III

2° Jan, te Meise in 1462⁴, + voor 1473, x Kathelijne SPEECKAERT, te Meise in 1480¹.
van wie :

A. Claes, te Meise in 1472⁴.

3° Kathelijne, x Jan OEGEBEEN, + voor 1473.

4° Lijsbeth, x Joos van WOLUWE, + voor 1473, van wie afstamming⁵.

5° Belie, x Peeter LAUREIJS, + voor 1473.

6° Beatrijs, x Henric van DIJCK.

III. Willem van MISPELTERRE, te Meise in 1462⁴, + voor 1473¹, x Maria SLEEUS, + voor 1473, van wie :

1° Jan volgt IV.

2° Kathelijne, cit. 1453 en 14731, x Henric VLOGAERT.

3° Beatrijs, x Romboud v/dr BRUGGEN, te Meise in 1479⁴.

4° Willem, te Meise in 1480¹, x N..., van wie te Meise in 1493¹:

A. Willem

B. Margriete, x Jan LAVERDIJE

C. Kathelijne, x Peeter CARON

IV. Jan van MISPELTERRE, te Grimbergen in 1493-1510⁶, x Pauwelijne van LINTHOUT, te Grimbergen in 1517⁷, van wie :

1° Willem volgt V.

¹ Hs HOUWAERT nr 6603 f° 86

² Waarschijnlijk afstammend van de oude heren van Bollebeek (over wie Alphonse WAUTERS, Histoire des environs de Bruxelles III-B (2de uitg. 1971 - blz 539) al dan niet via bastaards

³ Mogelijk dochter van Jan, + Meise voor 1467 (cit. bij J.M. van der ELST in Vlaamse Stam 1991 blz 50)

⁴ Sch.gr. Meise 5694

⁵ Joos van WOLUWE te Meise in 1473

⁶ Sch.gr. Grimbergen nr 3622

⁷ Id. nr 3648

2° Lijsbeth, te Grimbergen, + voor 1607, x Jan de DONCKER, te Grimbergen in 1542⁸, + voor 1607⁹, x 2° Jacop STROOBANT, zoon van Jan, meisenier te Grimbergen 1545, van wie afstamming¹⁰

3° Jan, te Grimbergen 1507-1510⁶, + na 1532¹¹, x Lijsbeth van der CAPPEN, dochter van Jan en Margriete van der ELST, te Grimbergen in 1520⁶, van wie ib. in 1521⁷:

A. Lijsbeth

B. Margriete, meisenier 1532¹¹

C. Yde

D. Anne, ° ca 1520, + voor 1584, x Jan LEEMANS, zoon van Jan en Ida van OPSTALLE¹², erflaat 1556-1575 en schepen 1571-1579 van Beigem.

Van wie afstamming¹³

V. Willem van MISPELTERRE, te Grimbergen in 1542⁸, x N..., van wie :

1° Jan volgt VI

2° Joris, te Grimbergen, + voor 1561¹⁴

VI. Jan van MISPELTERRE, armmeester van Grimbergen 1525¹⁵, meisenier 1561¹⁶, + voor 1582¹⁷, x Clara van der CAMMEN, dochter van Jan, x2° Elisabeth van BALLAER, te Meise in 1582. Van wie uit het eerste huwelijk, te Meise in 1583¹⁷:

1° Roeland volgt VII

2° Adam, meisenier te Vilvoorde 1561¹⁸, x N..., van wie te Grimbergen in 1598¹⁹ :

⁸ Id. nr 3649

⁹ Id. nr 3616

¹⁰ Ibid. :

1° Peeter de DONCKER, + voor 1607, vader van Barbara (+ voor 1607) die x Aert van den STEENE

2° Jan de DONCKER, + voor 1607, vader van Hans (+ voor 1607)

3° Merten de DONCKER, + voor 1607, x Cath van der ELST, dochter van Roeland, op het hof ten Zijpe te Wemmel, schepen, erflaat en bedezetter ib., en Elisabeth van der MOERE (van der ELST o.c. blz 63), van wie :

A. Anne, begijn te Brussel in 1607.

B. Marie, + voor 1607, x Jan MOERNAEIJ, zoon van Jan, erflaat te Imde, en Lijsbeth van der HASSELT, te Grimbergen 1594 (Sch.gr. Id. nr 3656), (hij x2° Geertruijd de LOOZE), + ib. voor 1641 (Sch.gr. Id. nr 3651), van wie afstamming (zie onze genealogie Moernaeci te publiceren).

C. Lijsbeth, meisenier te Zellik 1626 (str. Joos de Doncker en Joos de Doncker fs Peeter), x Machiel van HEIJMBEECK, zoon van Jan, schepen te Jette, en Elisabeth van WASSENHOVE, x2° voor 1606, Franchoy van BEVER, zoon van Lanceloot, op het hof te Obberge te Wemmel, en Barbara van RODE (zie onze genealogie van RODE, te publiceren), op het hof te Obberge, + voor 1639.

Van wie afstamming uit het 1ste huwelijk (Leo LINDEMANS in Eigen Schoon & D.B. 1993 blz 374-375) en uit het 2de huw (Jan LINDEMANS), Oude Brab. gesl. nr 12 - 1942 - blz 18-22)

Afstamm. uit het tweede huw : Louis STROOBANT & Jan LINDEMANS, Oude Brab. gesl. nr 14 - 1943 - blz 7-8.

¹¹ Stravers : Jan van Mespeltere, vader en Aerd de Brieder

¹² Zie onze genealogie van Gersmoortere, te publiceren

¹³ Leo LINDEMANS in Vlaamse Stam 1992 blz 190

¹⁴ Sch.gr. Grimbergen nr 3649-bis

¹⁵ Id. nr 3649

¹⁶ Stravers : Hendric Vlogaert en Hendric Bessems

¹⁷ Sch.gr. Meise 5705

¹⁸ Stravers : Hendric Vlogaert en Jan van Mespelteren

¹⁹ Sch.gr. Grimbergen nr 3610

A. Jan, x Grimbergen 24 mei 1598 met Lijsbeth sVALCKX, ° Haacht, wed. Loy van HAMME²⁰, van wie te Grimbergen in 1598 :

1. Elisabeth, x Peeter van Espen
2. Anne, x Jan van Espen

3° Philips, ° ca 1566, te Grimbergen in 1582¹⁷

4° Anne, x Jan van der VEKEN, te Wemmel, + voor 1662²¹, van wie afstamming²².

5° Gillis

6° Elisabeth, x Jaspaer van NIEUWENHOVE

7° Martijne, + voor 1583, x N..., van wie afstamming in 1583

VII. Roeland van MISPELTERRE, ° ca 1544, te Meise in 1583¹⁷, meisenier te Strombeek 1614²³, x Anneken METERMAN, te Meise in 1601²⁴, van wie :

1° Gillis, meisenier te Grimbergen 1614²⁵

2° Elisabeth, x Guillam van der PLAST, zoon van Hendrick, te Grimbergen in 1612²⁶

3° Joos, meisenier te Strombeek 1614²⁵

Leo LINDEMANS

²⁰ Leo LINDEMANS in Vlaamse Stam 1988 blz. 335

²¹ Als overleden gemeld bij de aanvaarding van zijn dochter als meisenier

²² Martijne van der Veken, meisenier te Wemmel 1662, (stravers : Aert en Ingel van der Veken, neven)

²³ Stravers : Jan Leemans fs Jacob en Stoffel Stroobant

²⁴ Sch.gr. Meise nr 5708

²⁵ Stravers : Roeland van Mispelterre, vader en Jan Leemans

²⁶ Sch.gr. Grimbergen nr 3616

Spelers, toneelleider, voorzitter 'T EN ZAL (1928 - 1940)

Liza Thielemans (+)

Edward De Greef (+)

Jan Van der Veken (+)

Frans Van Asbroeck (+)

Jean Leemans (+)

Alfons Leemans (+)

François Leemans (+)

Philomène Leemans (+)

Albert Van Praet (+)

HET TONEELLEVEN IN MEISE (1920 – 1998)

door Piet De Cuyper (1997 – 1998)

Mag ik mijn geachte lezers en lezeressen bedanken voor hun geduld, maar door omstandigheden die vooral te maken hadden met het opsporen van fotomaterieel, hebben jullie vorige uitgave van Berla, tevergeefs gezocht naar mijn bijdrage. Het is een zeer boeiende maar tijdrovende bezigheid, om in het toneellevens van Meise te graven, maar ik vind dat een aflevering volledig moet zijn om te kunnen verschijnen. De bewuste foto's zijn eindelijk in mijn bezit en we zetten dus onverdroten onze speurtocht voort in het verleden.

Na mijn bezoek, vorige aflevering, aan Maria Bogaerts en het verschijnen van het artikel in het Berla-tijdschrift kreeg ik enkele reacties. De attente lezers en lezeressen zagen, dat bij de foto's van de acteurs er eentje ontbrak nl. die van Liza Thielemans. Ik vernam van Rik Leemans dat "Mariette van Titten" (Mariette Leemans) deze foto in haar bezit had. Spijtig genoeg is ook Liza reeds een paar jaar overleden. Wij publiceren echter ook haar foto in dit nummer, daar ze ook deel uitmaakte van de nieuwe toneelkring van "Concordia". Met dank aan Mariette die ons ook nog een aantal andere foto's bezorgde.

Maria Bogaerts was nog niet helemaal uitgepraat, want deze kranige 90-jarige wist ook heel wat te vertellen over de toneelkring, die na drie jaar in de plaats kwam van "Eikels worden bomen".

Door verlovingsen en huwelijken veranderde men in die tijd nogal eens van "politieke" en dus ook van "theatrale" kant en dit onder druk van de familie van de verloofden. Er kwamen zogenaamde transfers bij te pas zoals in voetbal. Hierdoor speelden na enkele jaren "sommige ressen bij de euzzels en sommige euzzels bij de ressen...". Wie mij goed begrijpt weet dat hier aan zeer hardnekkige politiek gedaan werd en dus werden de kinderen voor de keuze gesteld : "je mag vrijen en trouwen met mijn zoon of dochter maar... dan wordt ge één van ons". Dit deed zich zeker voor in die jaren maar ook later nog.

De toneelleider van "Eikels worden bomen" en een aantal spelers verhuisden dus naar "De Morgendstar" en ook omgekeerd. Er waren echter meer "slachtoffers" aan de ene dan aan de andere kant en "Eikels worden bomen" werd zowat onthoofd door het wegvallen van hun toneelleider.

Waar de nood het hoogst is was de redding echter nabij want niemand minder dan Phil Lettens werd in 1928 de toneelleider van de nieuwe toneelkring, maar als politieke reactie werd een nieuwe naam gekozen...

Anno 1928 - TONEELKRING "T EN ZAL"

Ba-tist De Donder, Phil Lettens en ook broer Jef Lettens waren een trio die mekaar zeer goed verstonden ten dienste van politiek en cultuur en een bloeiende tijd brak aan voor deze herstartende toneelkring met als motto : "Het zal, het moet en we doen het..." kort samengevat 'T EN ZAL ! en zo geschiedde... Deze gegevens kon Maria mij nog meegeven en ze voegde er ook nog aan toe, terwijl zus Celine dit bevestigde, dat naast de overgebleven spelers van vorige toneelkring ook massaal nieuwe acteurs en actrices werden aangetrokken waaronder rasechte zangers die tussen de bedrijven

het publiek vermaakten met volksliedjes. Wat mij wel opviel is, dat veel meer mannen zich geroepen voelden om "komedie" te spelen dan vrouwen. Nu is dit omgekeerd. In onze huidige toneelkring Kris-kras zijn drie op vier vrouwelijke acteurs en slechts een vierde mannen. De emancipatie heeft in het amateurtheater duidelijk sporen nagelaten...? Alle gekheid op een stokje, maar het was wel zo dat vroeger de vrouw aan de haard vertoefde en dat de man, verondersteld als broodwinnaar, daarnaast zijn vertier mocht hebben. De vrouwen die toch in die mannenwereld binnendrongen werden dan ook ofwel bewonderd of schuin bekeken. Toneel spelen was iets waar vrouwen zich niet zo snel aan waagden of ze moesten de onvoorwaardelijke steun genieten van de heren der schepping... of hun familie.

Wie waren nu de nieuwe acteurs en actrices van "Toneelkring 'T EN ZAL", geloof me vrij het heeft me bloed, zweet en tranen gekost om deze namen en foto's bij elkaar te krijgen :

EDWARD DE GREEF (in de volksmond "Waar van 't Kaberdoes) vader van Josée De Greef, de huidige voorzitter van de bloeiende Bond van Gepensioneerden die onlangs met veel luister zijn 40ste verjaardag vierde. Ward was naast gerenomeerd trombone-speler in de fanfare "Concordia" ook nog een zeer talentvol zanger en acteur. Hij was ook jarenlang bestuurslid van de fanfare. Ik herinner mij hem zelf nog als een fier maar zeer gemoedelijke man, maar dat was dan rond de jaren 1956-57 toen ik nog voor hem zat tijdens de repetities van de fanfare: hij met zijn schuiftrombone en ik met mijnen bariton. Achter hem onze vader met zijn tuba. Dat zijn mooie momenten om even aan terug te denken. Toen was er echter al geen sprake meer van toneel in de fanfares maar ik kreeg af en toe wel eens de vraag wegens mijn interesse voor toneel (chiro) of ik niet wilde proberen om in de fanfare terug toneel te brengen. Ik was daar uiteraard op dat ogenblik te jong voor. Ik weet zeker dat Ward en al de anderen terug het podium waren opgegaan omdat je zowieso die microbe niet meer kwijt geraakt.

JAN VAN DER VEKEN (in de volksmond Jan van Maane) zoals reeds in vorige aflevering gezegd, acteur van "Eikels worden bomen", maar nu naast acteur dus ook nog zanger met een paar goede stembanden.

JAN FRANS VAN ASBROECK (men noemde hem "Parla") en men kende hem klaarblijkelijk bijna uitsluitend onder die naam, waardoor ne mens wel eens op het verkeerde spoor terecht komt. Gelukkig was daar zijn neef Leon Van Asbroeck die mij ook aan een foto hielp. Parla was de bombardon van de fanfare, je weet wel het grootste instrument, in moderne versie is dat nu de suzafoon. Hij was de brouwer van den Drij-Pikkel en vervoerde met een lange platte kar met bok en te paard de "Faro" en "Gueuze" tot bij de mensen en staminees (herbergen). Hij was een echte bierkenner. Daar kan Leon Van Asbroeck nog van meespreken, want als 12-jarige jongen heeft "Parla" hem leren bier proeven met alle gevolgen vandien. Parla was een echte volksfiguur zoals "de lange van creaal", den binner, dikke Fidel en Zwette Piee. Hij was zowel zanger als acteur van de toneelkring en wanneer ik dus op mijn zoektocht zijn echte naam vroeg, kon niemand mij die geven, tot ik bij zijn familie de naam achterhaalde. Parla had ook een lijflied en Maria Bogaerts kende het refrein nog en zong het lijk nen echte nachtegaal voor mij :

"Ik ben Jan Brusselmans
De Kwak is mijn lang leven
Van over een jaar of zeven
Leer ik de flessendans"

Men kan dit trio zowat omschrijven als de voorgangers van de huidige straatmuzikanten en zangers van Meise. Ze zongen volkse liedjes en de mensen zongen mee. Vroeger zongen de mensen nog veel of ze floten een deuntje en het is duidelijk dat ook de moderne mens daar behoefte aan heeft. Dat kan ik getuigen als we weer eens op een of ander feest met de straatmuzikanten het mooie weer mogen maken. Hier werd er dan ook uit volle borst meegezongen, de drie zangers Waar van 't Kaberdoes, Jan van Maane en Parla op het podium en de mensen in de zaal, terwijl achter het doek het nieuwe decor voor het volgend bedrijf werd opgesteld. Zo ging de tijd vlugger voorbij en werd er onbewust aan volksontwikkeling gedaan met een grote scheut ontspanning. De zorgen waren voor morgen en 's anderendaags ging alles weer beter.

Naast deze zangers-acteurs had toneelkring " 't en zal " ook nog volgende acteurs en actrices onder "contract" :

JEAN LEEMANS (Jean van Titten) was de echtgenoot van Louise Van Keer (Eikels worden bomen) en eerste bugel van de fanfare. Naast de bugel speelde Jean dus ook nog toneel en zoals reeds eerder verteld was hij handelsvertegenwoordiger van mannenhemden en cols. Hij was de broer van die andere illustere figuur, die later de fanfare zou dirigeren, Fons van Titten, en ook Sois van Titten, een ander broer en hun zus Mène van Titten die we hieronder beschrijven. Zus Mariette bezorgde mij hiervoor het nodige foto-materieel.

ALFONS LEEMANS (Fons van Titten) werd dus later de dirigent van fanfare "Concordia" maar in zijn jonge jaren acteur van de toneelkring. Hij was een zeer goede muzikkenner en getalenteerd dirigent-muzikleraar. Hij woonde later met zijn echtgenote Louise in de Cuypestraat (zie De Rozenboom). Ik herinner mij Fons als mijn leraar muziek en ben hem nog steeds dankbaar dat hij in die tijd (beste mensen, er was toen geen muziekschool) belangloos, al zijn kostbare tijd besteedde aan het aanleren van de edele muziekkunst aan jonge mensen, die dan in de fanfare speelden onder zijn leiding. Muziek kennen is een verrijking in het leven en dat hadden wij toen aan Fons Leemans te danken.

FRANCOIS LEEMANS (Sois van Titten) broer van Jean, Fons en Philomène was ook nauw betrokken bij het toneel en de fanfare. Hij was zoals zijn broers een getalenteerd muzikant en speelde later in verschillende fanfares eerste trompet. De familie Leemans of "die van Titten" zoals ze in de volksmond werden genoemd waren samen met schoonbroer Albert Van Praet en schoonzus Louise Van Keer in staat om een familietoneelkring op te richten. Het waren echter zeer trouwe aanhangers van al wie zich in die tijd "horzel" noemde.

PHILOMENE LEEMANS (Mène van Titten) zus van Jean, Fons en François was actrice in toneelkring " 't en zal". Het natuurlijke talent om te acteren was haar gegund ook al had zuster Celine het zo niet bekeken want Philomène werd zoals Jeanne Streulens (zuster Kosska) door zuster Celine scheef bekeken, want het was nog al iets toen, om samen met mannen op de toneelplanken te staan. Zuster Celine, zuster Kosska en ook mijnheer pastoor zullen het toen wel goed gemeend hebben maar op zulke jonge leeftijd keuzes moeten maken moet niet gezellig geweest zijn en de fanfare was voor die mensen ook iets "heiligs"...

ALBERT VAN PRAET (Bêre va Praet), was later de drukker van Meise, maar was in zijn jonge jaren zoals ze toen zegden "nen bonvivant": altijd klaar om plezier te

Louis Van der Veken (+)

Liza Van Campenhout (+)

Louis De Donder (+)

Philippe De Donder (+)

Jérôme De Maeyer (+)

Jef Lettens (+)

Phil Lettens (+)

Ba-tist De Donder (+)

Phil Lettens (E. Salu)

maken, een persoonlijkheid en zeker als acteur een man met "présence". Hij heeft dat later bewezen als gemeenteraadslid en als drukker. De drukker was toen de man naast mijnheer dokter, mijnheer de notaris, de onderwijzer en mijnheer pastoor die kon lezen en schrijven zonder fouten. Over de figuur van Albert Van Praet valt heel wat te vertellen maar dit zou ons te ver leiden en we blijven dus bij het toneel. Hij is de vader van Jacqueline Van Praet, dochter van zijn eerste vrouw die zeer vroeg overleed (zus van de gebroeders en gezusters Leemans) waarna hij huwde met Clementine.

LOUIS VAN DER VEKEN (Lowieke van Wannas de schoenmaker) woonde naast café "De Nuve Weireld" in de Batist De Donderstraat (vroeger de Rodeweg) Hij was grimeur en acteur van de kring. Een goede vriend van Bêre van Praet de drukker. Zelf ontmoette ik Louis toen we nog in de Chiro waren en zijn zoon Miel onze leider was. We kwamen dan af en toe eens binnen bij de familie Van der Veken langs de grote hoevepoort naar achter. Op de binnenkoer hebben heel wat kinderen van Meise gespeeld, want ondanks het grote gezin was deze familie zeer gastvrij. Toen kwamen de mensen nog langs achter binnen, de voordeur was er enkel voor de grote gelegenheden. De voordeur gaf meestal toegang tot de living en salon die enkel betreden werd met de kermis, een doop of een trouw en waar de familieherinneringen werden tentoongesteld en bewaard. Later, toen ikzelf bij drukker Van Praet werkte kwam Louis regelmatig een praatje slaan met zijn vriend Albert en dat ging soms over ernstige dingen (politiek en kerk), maar af en toe werd er ook hartelijk gelachen met dorpsituaties die deze twee levensgenieters aan mekaar vertelden. Ik mocht daar dan getuige van zijn. De mensen genoten toen nog van heel kleine dingen en ook in de toneelkring zal er toen heel wat afgelachen zijn. De echtgenote van Louis was de zus van onze vroegere burgervader Jules Van Campenhout.

Zoals ik in mijn vorige bijdrage vertelde zou ik op de koffie gaan bij Lizette Haeck en Jos Lettens. Maar Lizette liet mij weten dat zij zich maar heel weinig kon herinneren over deze kring, maar wel veel over de kringen die later werden opgericht. Ik trok dan maar met mijn taart naar Jos Lettens en Paula zorgde voor een heerlijke kop koffie. Jos zelf was tijdens deze periode veel op internaat bij de paters Jezuiten in Turnhout maar wat hij zich herinnerde, was dat ook nog volgende personen meespeelden in "T EN ZAL".

LIZA VAN CAMPENHOUT was de echtgenote van Louis Van der Veken en zoals ik reeds vermeldde de zus van de latere burgemeester van Meise, Jules Van Campenhout. Naast het acteren zong zij ook nog duetten tijdens de toneelavonden met Ba-tist De Donder. Naar ik mij liet vertellen waren deze liedjes hoogtepunten tijdens de gezellige toneelvoorstellingen. Het gebeurde niet zo dikwijls dat ze zich lieten verleiden om te zingen, maar als het dan zover kwam, zongen ze mooie volksliedjes en hingen de mensen aan hun lippen. Liza en Louis hadden zeven kinderen : Raymond, Jean, Louise, Jeanne, Alice, Julia en Miel. Moeder Liza is spijtig genoeg op jonge leeftijd overleden en Louis bleef dus alleen met zijn mooi gezin, dat hij opvoedde tot respectabele mensen in ons mooi dorp.

LOUIS EN PHILIPPE DE DONDER, twee broers dus waarvan Louis een corpulente persoonlijkheid was en Philippe of Flup De Donder later de echtgenoot van Liza Peeters (zie Eikels worden Bomen) en dus vader van de broers De Donder (Frans, Rik, Pierre, Jean en Cesar) die ook veel later beenhouwer werd in de Boechtstraat. Men mag stellen dat gans de familie De Donder-Peeters acteurs leverde in " 't en zal": Liza en Jean Peeters, Louis en Philippe De Donder.

JEROME DE MAEYER (Jerôme de velomaker) was ook nog een van de acteurs. Hij was de fietsenmaker op de Place Loens (gemeenteplein) in het centrum van Meise naast de toneelzaal van de fanfare (Ringoot). Hij was de broer van nog een bekende figuur in het Meise van toen, Tone de pijlmaker, die een café uitbaatte op de hoek van de Boechtstraat en Brusselsesteenweg. Tone werd later opgevolgd als pijlmaker en cafébaas, door zoon Jérôme en nog later door kleinzoon Leon.

PHIL LETTENS werd dus de nieuwe toneelleider van 'T EN ZAL. Over Phil Lettens en zijn broer Jef kan men een boek schrijven. Ik beperk mij echter tot kennis maken en dan vooral op toneelgebied. Phil was een markante figuur in het vroegere rijke cultuurleven in onze gemeente, een volksfiguur met stevige zware baard en snor, iets wat in die tijd vooral gebruikelijk was voor artiesten van het zuivere ras. Uit een gesprek met zoon Jos en ook met zijn nichten Maria en Celine Bogaerts kunnen wij afleiden dat hij een artiest was in hart en nieren. Hij woonde op de hoeve in het landelijke Oppem, op den Hasseltberg, tegen de Sint-Elooikapel.

Hij was als toneelleider van de toneelkring 'T EN ZAL begonnen aan een zending, de volksverheffing van de man in de straat, het kennis maken met onze taal en cultuur met en voor de toenmalige inwoners van Meise en Oppem.

Dat deed hij met zoveel brio samen met Ba-tist en zijn broer, waardoor de toneelkring van de fanfare "Concordia" ongekende hoogtepunten kende. Het was dank zij dit driemanschap dat het toneel in Meise hoogdagen kende. Zeker toen Bert Peleman, cultuurvriend van de familie Lettens, ook zijn steentje bijdroeg en aan de gebroeders heel wat inspiratie bezorgde voor de toenmalige Sint-Eloovieringen op de Hasseltberg waar koning Dagobert en Smidje Smee ten tonele werden gevoerd onder de kundige leiding van de broers en de taalkundige vaardigheid van Bert Peleman. Te veel om nu te vertellen maar zeker de moeite waard voor onze heemkring om deze mensen wat nader te belichten.

Ernest Salu vereeuwigde Phil Lettens in een mooie ets die ook gebruikt werd voor het gedachtenisprentje van Phil (zie fotoblz.). Ernest Salu was de ontwerper en boetseerder van de koppen van onze reuzen Jan en Mie, kunstwerken die op spijtige wijze verdwenen. Deze reuzenkoppen maakten deel uit van het kunstpatrimonium van onze gemeente maar gingen jammerlijk teloor. De huidige reuzenkoppen zijn copïes die we lieten maken op basis van foto's. Het is wel zeker dat in Opwijk authentieke copïes bestaan van de echte kunstwerken. Het zou dan ook nuttig zijn van op basis van deze echte copïes, onze reuzen te laten herleven. Herhaalde pogingen om de originele koppen terug te vinden zijn tot op heden vruchteloos. Spijtig !

JEF LETTENS, broer van Phil was schrijver van gedichten en liedjes. Hij was de man die naast Phil de ideeën leverde voor cultuur-exploten. Er bestaat een verzameling gedichten en liedjes, die zoon Jos toevertrouwde aan mijn broer Jef, met de vraag om deze voor het nageslacht te bundelen en uit te geven. Wij kijken zeker uit naar de bundel maar laten U toch reeds genieten van één van de liedjes die hij schreef voor zijn fanfare Concordia (zie verder).

CONCORDIA'S DRINKLIED.

Weer is 't genootschap van het bier
Vereenigd dezen avond.
Wie 't gerstennat bemint is hier
Zijn droge keel lavend.
Wie gaarne drinkt, die zet zich bij
En opent keel en longen
Wij minnen 't bier en zeggen vrij; { bis
Gedronken en gezongen!

Voor eeuwen toen het aarderijk
Geleek een wildernisse,
Dronk men reeds bier in 't Vlaamsche rijk;
't Is geen geheimnisse.
Ook toen, in vreugde en in leed
Verroerden zich de tongen.
En machtig klonk de schoone kreet; { bis
Gedronken en gezongen!

Bleef hertog Jan een wijze vorst,
Beziel met goede gaven.
't Is dat hij dronk en zijnen dorst
Aan tonnen bier dierf laven.
Was 't aan zijn hof, soms groote feest,
Werd er gedanst; gesprongen!
Zijn harteroep is steeds geweest; { bis
Gedronken en gezongen!

Dat 't Vlaamsche heir steeds overwon
Waar het den krijg ging voeren.
Zij dronken 't edel nat der ton
En vochten lijk de Boeren.
Met bier gevuld tot aan de keel
Den vijand fluks besprongen.
Al slaande, roepend hard en veel; { bis
Gedronken en gezongen!

Studenten ziet men nergens knap,
Zooals men z' hier kan vinden.
Gevuld met bier en wetenschap,
't Zijn kunst en meisjesvrinden.
Ze minnen en ze drinken veel,
En eens 't exaam ontsprongen,
Dan klinkt het dreunend uit hun keel; { bis
Gedronken en gezongen!

Meysse, 20 Januari 1928.

J. L.

Jef Lettens was ook een opmerkelijke verschijning met baard en knevel maar niet zo overvloedig dan bij Phil. Men zou nu zeggen dat deze man er iets gesofistikeerder uitzag.

BA-TIST DE DONDER was en bleef de voorzitter van de fanfare en de toneelkring en droeg zoals reeds gezegd zijn "liedje" bij om de toneelopvoeringen op te vrolijken. Een ganse groep medewerkers werkten achter de schermen mee maar waren zoals dat gewoonlijk gaat weinig gekend. Ik moet U, beste lezer, dan ook een aantal namen schuldig blijven van deze "paarden die de haver verdienen maar niet voor het voetlicht staan" zoals Jules Van Campenhout dit verwoordde. Dit is nu ook nog het geval. Een toneelstuk komt er niet alleen door de acteurs en de regisseur, maar ook door decorbouwers, toneelmeesters,quisiteurs, tekstvolgers en zovele anderen.

TONEELKRING " 'T EN ZAL " zou tot aan de tweede wereldoorlog actief blijven in onze gemeente. Er werd praktisch geen materiaal teruggevonden van deze groep ook al denk ik dat hier of daar op een of andere zolder misschien een schat aan informatie verborgen ligt. Ik val misschien in herhaling, maar het zo mij enorm plezier doen om van de opvoeringen van deze toneelkring programma's te vinden. Ik bezorg ze zeker terug. Alleen kon ik vernemen dat in de beginperiode van 'T EN ZAL volgende toneelstukken werden gespeeld : "De trouwfeest uit de Bloemenstraat" en "De vrouw die haar man liet herbakken". Wie mij dus ook maar iets kan bezorgen, belt mij op telefoonnummer 269.16.86 en we publiceren graag deze documenten in latere afleveringen.

Jos Lettens, zoon van Phil bezorgde ons een aantal foto's en liedjes van zijn vader en nonkel. Jos zelf is ook acteur in toneelkring Kris-kras en volkstheatergroep "De Straatmus". Hij werd ook verschillende keren gevraagd als figurant voor televisie en publiciteitsspotjes. Zijn laatste optreden was in "Slisse en Cesar" waar hij de zonderlinge dokter met veel bravour vertolkte, zoals een echte Lettens past. Hij was tot vorig jaar de belleman van Meise steeds in gezelschap van reuzen Jan en Mie. Jos wordt volgend jaar, 11 februari 1999, 80 jaar en de straatzangers zullen hem als ouderdomsdeken een passende serenade brengen. We konden dan ook niet anders dan ook de foto van de nazaat van deze illustere familie uit Oppem te publiceren (zie de gelijkenis).

Ook "DE MORGENDSTAR" speelde natuurlijk in die periode verder toneel, ook met een aantal nieuwe acteurs en actrices. Daarom ga ik voor mijn volgende aflevering mijn oor nogmaals te luisteren leggen bij Madeleine Selders, Georges Bogaerts en anderen en hoop uit die periode heel wat nieuwe gegevens te ontdekken die mij kunnen helpen op mijn zoektocht. Daarna wil ik graag een bezoek brengen aan Marcel De Vroede, Lizette Haeck, Jean De Groof en Jean Van Diest voor het ontstaan van de eerste parochiale toneelkring in Meise Sint-Martinus nl. "DE SINT-MARTINUSKRING" onder de leiding van pastoor Corbeel en de vader van Herman Vos.

ZALIGE KERST EN EEN NIEUW JAAR VOL VERRASSINGEN !!!

**Denk
ruim**

CERA – Bank MEISE
Frans De Weerdts Brusselsesteenweg 114 1860 Meise tel 02-269 01 63

ASLK
BANK+VERZEKERINGEN

Agentschap Wolvertem

**Hoogstraat 1
1861 Wolvertem**

tel 02-269 00 40

Agentschap Meise

**Boechtstraat 21
1860 Meise**

tel 02-269 08 93

uw heemkring wordt gesteund door

Zakenkantoor Bogaerts

Boechtstraat 15 1860 Meise

Tel: 02 - 269 99 70